

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامائی

بررسی تاثیر آموزش گروهی همراه با پیگیری های تلفنی بر قندخون و پیروی از

برنامه درمانی در بیماران دیابتی نوع II

مراجعه کننده به کلینیک دیابت شهرستان خمین ، سال ۱۳۸۹

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری

استاد راهنما: ژاله محمدعلیها

دانشجو: مینا عسگری

دیماه ۱۳۹۰

چکیده فارسی:

عنوان: بررسی تاثیر آموزش گروهی همراه با پیگیری های تلفنی بر قندخون و پیروی از برنامه درمانی در بیماران دیابتی نوع II مراجعه کننده به کلینیک دیابت شهرستان خمین ، ۱۳۸۹

مقدمه: آموزش و برقراری ارتباط پویا و مستمر بین بیمار و کادر درمان در بیماری های مزمنی چون دیابت از اهمیت خاصی برخوردار است. این مطالعه باهدف تعیین تاثیر آموزش گروهی و پیگیری تلفنی توسط پرستار برکنترل قند خون و پیروی از دستورات درمانی در مبتلایان به دیابت تیپ II مراجعه کننده به کلینیک دیابت شهرستان خمین طراحی و اجرا شده است.

روش کار: در این کارآزمایی بالینی ۶۲ بیمار مبتلا به دیابت تیپ II مراجعه کننده به کلینیک شهرستان خمین انتخاب و به صورت تصادفی به دو گروه آزمون و کنترل تخصیص داده شدند. بیماران گروه آزمون تحت آموزش گروهی خود مراقبتی قرار گرفتند و به دنبال آن ۱۲ هفته پیگیری تلفنی برای این بیماران انجام شد. بیماران گروه کنترل، فقط آموزش ها و مراقبت های معمول در کلینیک دیابت را دریافت نموده و هیچ مداخله ای از طرف پژوهشگر دریافت نکردند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه ای سه قسمتی حاوی اطلاعات فردی، شاخص های قندخون (قندخون ناشتا، قندخون ۲ساعت بعداز غذا و هموگلوبین گلیکوزیله) و سوالات مربوط به نحوه پیروی از برنامه درمانی (دارو، رژیم غذایی و ورزش) استفاده شد. یافته های قبل و بعد از مداخله با هم مقایسه شدند.

نتایج: میانگین سنی بیماران در گروه آزمون و کنترل به ترتیب 50.9 ± 7.3 و 55.1 ± 10.1 سال بود. بعداز مداخلات میانگین تمام شاخص های قندخون در گروه آزمون کاهش معنی داری داشت ($P < 0.0001$). در گروه کنترل تنها میانگین قندخون ناشتا کاهش داشت ($P < 0.011$) و میانگین شاخص های قندخون ۲ساعت بعداز غذا و هموگلوبین گلیکوزیله کاهش معنی داری را نشان ندادند ($P < 0.198$ ، $P < 0.185$). مقایسه میانگین نمرات پیروی از برنامه های درمانی قبل و بعداز مطالعه در گروه آزمون، ۱۵ نمره افزایش نشان داد که از نظر آماری معنی دار بود ($P < 0.0001$)، در صورتی که این مقایسه در گروه کنترل، اختلاف معنی داری را نشان نداد ($P < 0.174$).

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج مطالعه حاضر آموزش گروهی و ۱۲ هفته پیگیری تلفنی توسط پرستار در بهبود شاخص های کنترل قندخون و نمره پیروی از درمان تاثیر معنی داری داشته و با توجه به در دسترس بودن و هزینه کم پیگیری تلفنی، اجرای آن به عنوان بخشی از برنامه های کنترل دیابت پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی: پیگیری تلفنی، مداخلات آموزشی، دیابت نوع II، پیروی از برنامه درمانی.

Tehran University of Medical Sciences
Faculty of Midwife & Nursing

**Title: Educational group and telephone follow up effects
on blood glucose and adherence to treatment in type 2
diabetes patients**

A Thesis Presented for M.Sc. Degree

By: Mina Asgari

Supervisors: Jale Mohammadaliha

Year:2012

No:457

Abstract:**Title: Educational group and telephone follow up effects on blood glucose and adherence to treatment in type 2 diabetes patients**

Background: Training and continuous dynamic communication between patients and health professionals in chronic diseases like diabetes, is important. The aim of this study is to evaluate the effects of group education and nurse-telephone follow up on glycemic control and adherence with treatment orders in patients with type 2 diabetes attending to diabetes clinic in khomein.

Methods: In this clinical trial, 62 patients with type 2 diabetes who attending to the diabetes clinic were selected and randomly assigned to experiment and control groups. Self-care group education was applied for case group (n=31) and they were followed up using telephone calls for 12 weeks by a nurse. The control group (n=31) were received the conventional care and educations in clinic and no additional intervention on behalf of researcher. For data gathering a three section questionnaire including demographic characteristics, blood glucose indices (FBS, 2hpp BS, Hb A1C) and adherence to treatment recommendations(diet, drug, exercise)was used. Before and after interventions findings were compared.

Results: The mean age of intervention and control groups was 50.9 ± 7.3 and 55.1 ± 10.1 . After interventions all of Blood glucose indices mean in experiment group were significantly reduced ($p < 0.0001$). In control group only FBS were reduced($p < 0.011$) but 2hppBS and HbA1C were not changed significantly ($p < 0.185$, $p < 0.198$). Comparision of adherence to treatment plan mean score before and after study in experiment group,increased about 15 score that was statistically significant($p < 0.0001$), whereas in control group was not showed significant change ($p < 0.174$).

Conclusion: According to the results of the current study self-care group education and 12 weeks follow up by a nurse using telephone causes significant improvement in blood glucose control indices and adherence to treatment recommendations in diabetic patients.

Key words :Educational intervention, telephone follow up ,type 2 diabetes, adherence to treatment plan